

I. Общо описание на характеристиките на басейна на река Доспат

1. Общи характеристики

1.1 Географски граници

Водосборният басейн на река Доспат е разположен в Югозападна България и попада изцяло във Велийшко – Виденишки и Дъбрашки дялове на Западните Родопи. Река Доспат е с трансграничен характер. Тя се влива в река Места на територията на Република Гърция.

Басейнът на реката на българска територия граничи с басейна на р. Места, държавната граница с Р Гърция и басейна на р. Марица (попадаща в Източнореломорски район за басейново управление).

Речния басейн на река Доспат е представен на **Карта I.1**

1.2 Екорегии

Речният басейн на река Доспат, като част от Западнореломорски район се намира изцяло в екорегии № 7 “Източни Балкани” (виж обща част ПУРБ).

1.3. Характерни особености на басейна на река Доспат

1.3.1. Физико-географска характеристика

Река Доспат извира под Розов връх (1643 м) и пресича държавната граница на 600 m надморска височина и координати 41°30'10" с.ш. и 24°04'20" и.д.. Площта на водосборната ѝ област е 635 км² при средна надморска височина 1375 м. Дължината на реката до границата е 96 км. В горното си течение реката меандрира през Доспатската котловина с височина (1150-1200 м), част от която е залята от водите на язовир Доспат. След язовирната стена реката преминава вулканската теснина, навлиза в долиното разширение около с. Барутин и през скалистото гранитно дефиле напуска пределите на страната. Доспатската долина е забележителна с неповторима живописна природа, китни селища и изключително ценното богатство – изобилие от студени планински води. Тук е изградено първото стъпало от впечатляващата по замисъл, проект и реализация - огромна за мащабите на страната водносилна каскада “Доспат – Девин – Кричим” (“Доспат - Въча”) - част от която е хидровъзела “яз. Доспат”. Водата от хидровъзела се пренасочва към ВЕЦ „Тешел“ и след това по веригата, както следва: ВЕЦ „Девин“, язовир Цанков камък, ВЕЦ „Цанков камък“, язовир Въча, ПАВЕЦ „Орфей“, язовир Кричим, ВЕЦ „Въча -

II“, ВЕЦ „Въча - I“ и ВЕЦ „Кричим“.

Най-големият ляв приток на река Доспат е река Сърнена, течаща през Виденишкия рид с дължина 39,2 км, площ на водосборната област 181,1 км². Устието ѝ е при с. Барутин на разстояние 24,9 км от държавната граница. Други по-големи притоци от I и II порядък са Беладеново дере, Черешковица (ляв приток на река Сърнена), Владово дере, Гърчаво дере, Осинска, Барутинска река (ляв приток на река Осинска) и Жижовска.

1.3.1.1 Релеф

Релефът на водосбора на р. Доспат е високопланински, силно и дълбоко разчленен от долинната, с речна и овражна мрежа. Сред високо издигнатите гористи върхове, скалисти ридове и била се редят дълбоки долини, долинни разширения и котловини.

1.3.1.2. Геоложки строеж

В геолого – тектонско отношение районът е добре изучен. Има съставена геоложка карта в М 1:100 000. В геоложкия строеж участват докамбрийски, юрско – долнокредни, горнокредни скали, палеогенски и неогенски седименти и кватернерни отложения.

Към горната креда се отнасят гранитоидите от Барутин – Буйновския и Долнодряновския интрузиви, заедно с многобройни малки тела и дайки в близост до тях.

Барутин – Буйновския интрузив заема площ от 200 км², като по-голямата част е на територията на Р Гърция. Разкрива се южно и югоизточно от град Доспат по поречието на реките Доспат, Буновска и Триградска. Представен е от среднозърнести биотитови гранити, а в периферията с преход към дребнозърнести, порфиroidни, пегматитови гранити. Интрузивното тяло е с неправилна форма. Вместено е в докамбрийските метаморфити и се припокрива от терциерни седименти и вулканити.

Долнодряновският интрузив е представен с малка част от източната си периферия. Изграден е от среднозърнести биотитови, двуслюдени или мусковитови гранити. Разкрива се западно от селата Кочан и Фъргово.

Палеогенските седименти се установяват в няколко грабена. Между грабените, в карстови форми за запазени части от основата на палеогена. Палеогена е представен от:

- Брекчоконгломератна задруга – I хоризонт, която заляга върху различни нива на докамбрийските метаморфити и горнокредните гранитоиди.

- Туфогенно – пясъчникова задруга – II хоризонт, която заляга над брекчоконгломератната задруга и се покрива от скалите на Брацигова – Доспатския вулкански масив. Изградена е преобладаващо от пясъчници, сред които се срещат алевролити, аргилити, варовици, туфи, въглищни прослойки и конгломерати.

Палеоген – неоген е представен от Брацигово – Доспатски вулкански масив,

представен от туфи, игнимбрити и лавобрегчи. Най-разпространени са игнимбритите.

Неогена е представено от брекчоконгломератно – пясъчникова задруга, разкриваща се по южния склон на билото Дъбраш и около село Змейца. Заляга върху Барутин – Буйновския плутон, палеогенските седименти и Брацигово – Доспатския вулкански масив.

Кватернерните отложения са с повсеместно разпространени и имат малка мощност. Алувият е образуван по реките Доспат и Сърнена. Представен е от полигенни, несортирани и неспоен гравий, чакъл и валуни (до блокове). Косо, слоесто сред тях идват пясъчни лещи и прослойки. Делувиални шлейфове са образувани по склоновете на вододелите и долината на река Доспат.

Областта се характеризира със сложен тектонски строеж, който се определя от налагането на деформации, свързани с докамбрийския и фанерозойския мегаетапи.

1.3.1.3. Климатична характеристика

Водосборът на река Доспат попада в зоната на континентално-средиземноморска климатична област с планински и среднопланински климатичен район. Климатът се изменя в диапазон според надморската височина, средно между 1100 и 1530 м със средна надморска височина 1323 м.

Зимата е студена, със средна температура за месец януари - 26,7° С. Според значителната надморска височина снежната покривка се задържа от 40 – 70 денонощия.

Пролетта е предимно хладна за южното положение на района, започва едва към края на месец март или началото на април. Пролетните мразове се прекратяват около началото на месец май.

Лятото е предимно прохладно, но в ниските части на района е сравнително по-топло.

1.3.1.4. Валежи

В поречие Доспат средногодишните стойности на валежите достигат до около 900 ÷ 1000 мм. През зимата сумата на валежите е най-голяма в сравнение с другите сезони – средно между 200 и 240 мм. Сумата на валежите през пролетта е между 200 и 225 мм. През лятото валежите се изменят в границите около 170 – 230 мм, а през есента - сумата е средно между 160 и 200 мм.

Максималните денонощни валежи имат средни месечни стойности от 26 мм до 29 мм, в периода от месец октомври - месец януари и през периода месец юни и месец декември. В останалите месеци те са от 18 до 20 мм. Абсолютните максимуми на денонощните валежи по месеци са най-високи през месец ноември, месец март и месец юли.

1.3.1.5. Температури

Средните температури на въздуха през различните сезони се движат в голям диапазон - през месец януари средната температура е $-26,7^{\circ}\text{C}$, през пролетта е 5°C , за месец юли около 21 и 22°C и за октомври около $1,5 - 2^{\circ}\text{C}$.

През лятото максималните температури не надвишават $33 - 35^{\circ}\text{C}$, като в високите части на района са предимно до 30°C . Есента е по-топла от пролетта.

1.3.1.6 Влажност

Относителната влажност на въздуха в студеното полугодие е $80 - 85 \%$, а в топлото – $65 - 75\%$.

1.3.2. Хидроложка характеристика.

Формирането на водните ресурси в долината на река Доспат е в непосредствена връзка с геоморфоложките, климатичните и геоложките фактори.

В геоморфоложко отношение, водосборната област попада в Рило-Родопската област и представлява част от Македоно-Тракийския масив. Речната мрежа и водосборният басейн са разположени в южните склонове на Западните Родопи, характеризиращи се със заоблени и плавни форми. Основните морфоструктурни единици са със северозападна ориентация – планинско било между реките Доспат и Сърнена и удължена в същата посока Доспатска котловина. Характерно за водосбора е голямата стойност на коефициента на развитие на водоразделната линия - $2,13$.

Основната част от водосбора на река Доспат попада в среднопланинския височинен пояс ($1000 \div 1600$ м. н.в.). Голямата надморска височина дава отражение и върху гъстотата на речната мрежа. Поради специфичната климатична обстановка, отточният режим на реките във водосбора се характеризира с добре изразено пролетно пълноводие през месеците април – май и есенно маловодие през месеците септември – октомври.

Речният отток, както и подземните води имат снежно-дъждовно подхранване.

Пунктове за наблюдение от опорната хидроложка мрежа в Доспатския водосбор към момента не съществуват. До 1969 г. във водосбора са били изградени и функционирали общо 5 ХМС: на река Доспат 2 (две) станции - при с.Барутин – 1946-1950 г. и при гр.Доспат -1946-1967 г., на нейния приток река Сърнена (Караджадере) в местността Горски колиби – 1951-1969г, при с.Змеица 1950-1968 г и при с.Барутин 1946 – 1958г. Данните от налюденията при тези ХМС са частично използвани при определяне на регионалните зависимости и привеждане на данните към еднакви периоди на наблюдения за периода до 1969г.

В момента се поддържат само хидрометричните пунктове на събирателните

деривации от ведомствената мрежа на АД “Язовири и каскади”.

Естественият повърхностният воден отток при средна по водност година е 182.59 млн.м³ /год..

1.3.3. Хидрогеоложка характеристика

1.3.3.1. Описание на главните хидрогеоложки структури и типове подземни води

Поречието на река Доспат е разположено изцяло в обхвата на Западнородопския срединен масив.

Сред доминиращия обхват на докамбрийските метаморфни комплекси, изграждащи Западнородопския масив сравнително водоносни се явяват напуканите и разломени гнайси, мигматити и мрамори.

Вулканогенно - седиментният комплекс, представен от туфи, туфити и глинеси скали е по - слабо водоносен.

Главни хидрогеоложки системи във водосбора на река Доспат се явяват

- Хидрогеоложките системи Велийца (Розов връх);
- Хидрогеоложките системи Дъбраш;
- Хидрогеоложките системи Доспат;

Типовете подземни води в Хидрогеоложките структури по поречието на река Доспат, по- детайлно са описани в характеристиките на подземните водни тела.

Поречията на реките Струма, Места и Доспат са сред най-водоносните речните басейни в страната, с най-голям годишен обем на отточните водни количества обуславящи се от:

- Води в хидрогеоложките и хидроложки структури подхранени от планинските масиви на Рила, Пирин и Западните Родопи.
- Води в карстови басейни и водоносни колектори в кристалинните и пукнатинни масиви;
- Големите количества валежи във високопланинските пояси.

От приповърхностната зона на дълбоко еродираните от речната и овражна мрежа напукани гнайсови скални задруги се дренират многочислени извори, с дебит (Q) най-често до 1 л/сек; значително по-рядко са пукнатинните планински извори с дебит от 2-3 л/сек и до около 20 л/сек по тектонските зони.

С по-висока водоносност се характеризира масива на Западни Родопи, изграден от гранитни и гранитоидни интрузии (плутони), внедрени сред метаморфните комплекси.

Добри колектори на студени пресни води се явяват и риолитите и риолитовите туфи и туфити от Брацигово-Доспатския вулкански масив. От тях се подхранват множество извори, чиито дебит варира от сравнително малки водни количества до 35-50

л/сек (изворите “Кървав дол” и “Калнаджа” край гр. Доспат).

Кватернерните алувиални и пролувиални наноси, представени предимно от чакъли и пясъци в заливните и ниските надзаливни тераси, наносните и поройните конуси са най-добрите акумулатори на порови – пресни безнапорни води.

По физични свойства и химичен състав подземните води в региона са пресни, предимно хидрокарбонатни, калциеви (калциеви-магнезиеви), с минерализация (М) под 0,5 г/л и ниска твърдост. Във високопланинските кристалинни масиви водите са меки с минерализация под 0,2 г/л. Във високопланинските системи на поречията преобладават екологично чистите, бистри и студени подземни води с благоприятни за ползване свойства и състав.

1.3.4 Демографска характеристика

Населението на територията на Западнобеломорски район, разположено в поречието на река Доспат е съсредоточено в:

- област Благоевград – населението от четири села на община Сатовча;
- област Смолян – само населението в община Доспат;
- област Пазарджик – само населението от три села от община Велинград.

Разпределението на населението за поречие Доспат е представено в **Таблица I.2.**

Административното разпределение е представено в **Карта I.3**

Таблица I.2. Разпределение на населението в басейна на река Доспат по общини за периода 2003 – 2007 г.

Поречие	Област	Община	Населени места	Население	Население	Население 31.12.2006 Г.	Население 31.12.2007 Г.
				31.12.2003 Г.	31.12.2005 Г.		
Доспат	Благоевград	Сатовча	с. Ваклиново	1189	1165	1144	1138
			с. Жижево	359	345	352	353
			с. Кочан	3027	3060	3058	3058
			с. Осина	610	603	597	602
Общо Община Сатовча				5185	5173	5151	5151
Доспат	Смолян	Доспат	с.Барутин	2 014	1 970	1 949	1938
			с.Бръщен	846	839	830	832
			гр.Доспат	2 727	2 682	2 668	2648
			с.Змеица	1 758	1 684	1 649	1604
			с.Късак	821	822	822	817
			с.Любча	1 020	999	976	947
			с.Црънча	623	619	617	604
			с.Чавдар	382	367	362	357
Общо Община Доспат				10 191	9 982	9 873	9747
Доспат	Пазарджик	Велинград	с.Медени поляни	729	729	722	722
			с.Побит камък	654	669	669	671
			с.Сърница	3 604	3 607	3 636	3621
Общо Община Велинград				4 987	5 005	5 027	5014
ОБЩО				15 178	20 160	20 051	19 912

ПОРЕЧИЕ ДОСПАТ							
-------------------	--	--	--	--	--	--	--

Населението от област Смолян, което попада в границите на Западнбеломорски район за басейново управление към 31.12.2006 г. наброява 9 982 души, а към 31.12.2007 г. е 9 747 души. В община Доспат е съсредоточено 7,6% от населението на областта.

Общо за басейна на река Доспат към 31.12.2007 г. населението наброява 19 912 души. Като цяло динамиката на населението показва трайна тенденция към намаление. От 1994 г. до 2004 г. община Доспат е с колеблива тенденция: от +2,9 (1994г.) до – 2,5 (2003г.). Естественя и механичния прираст е отрицателен. Възрастовата структура и образователното равнище са близки до средните за страната.

От област Пазарджик на територията на Западнбеломорски район попадат само три населени места от община Велинград с общо население 5 014 души.

В обхвата на басейна на р.Доспат попадат изцяло община Доспат и частично общините Велинград, Батак, Сатовча и Борино, както следва:

- от община Велинград се включват населените места: гр.Сърница, с.Медени поляни и с.Побит камък.
- от община Сатовча се включват населените места: с.Ваклиново, с.Жижево, с.Кочан и с.Осина.
- от общините Батак и Борино се включват територии без населени места.

1.3.5 Специфични особености на басейна на река Доспат.

Басейна на река Доспат се характеризира със следните специфики:

1.3.5.1 Трансграничен характер на басейна.

Река Доспат се влива в река Места на гръцка територия и е трансгранична река между Р България и Р Гърция.

1.3.5.2 Прехвърляне на водни количества за различни цели в друг район за басейново управление.

От басейна на Доспат се прехвърлят сравнително големи водни маси (ср. годишно общо 169,3 млн.м³) в съседния Източнбеломорски район за басейново управление (ИБР) (Таблица I.4).

Подробна информация за прехвърляне на води от и към Западнбеломорски район за басейново управление на водите е показана в **Таблица I.4.**

Таблица I.4 Прехвърляне на водни маси от басейна на река Доспат (ЗБР) към ИБР за басейново управление

№	Прехвърляне на води от и към Западнобеломорски район	Вср.год. млн. м ³
	А.От ЗБР към ИБР От поречие Доспат към поречие Марица (Въча) (чрез яз."Широка поляна", язовир"Доспат" и шахта „Змеица”)	
	От река Доспат към язовир"Широка поляна"	
1.	Водохващане "Сърница" (язовир"Караджа дере")	20,0
	От река Доспат към каскада "Доспат-Въча"	
2.	Водохващане "Змеица" (шахта "Змеица")	40,0
3.	От река Доспат чрез язовир"Доспат"	98,0
4.	Канал "Осина"	11,3
	Общо	169,3
	Всичко от поречие Доспат	169,3

При с.Змеица е изградена шахта „Змеица” в която постъпват водите от водохващане “Сърнена” и водохващане “Беладеново дере” (улавя водите на три дерета – леви притоци на река Сърнена). Уловените води от шахтата се прехвърлят, чрез каскада “Доспат - Въча” към басейна на река Марица (ИБР). Шахта “Змеица” е с диаметър 4,50 м и дълбочина 97,63 м. Тя е хидравлично свързана с яз.“Доспат” посредством напорния тръбопровод на каскада “Доспат - Въча”. Поради по-високата си кота, при спиране на работа на ВЕЦ “Тешел” събраните води в нея автоматично се прехвърлят в яз.“Доспат”.

Всички води прехвърлени от поречие Доспат и поречие Места се обработват многократно енергийно, чрез каскади от водноелектрически централи и след това се използват за водоснабдяване и напояване в басейна на река Марица (ИБР). Деривациите се поддържат на много добро ниво от П“Язовири и каскади” НЕК-ЕАД гр.София.

1.3.5.3. Наличие на елементи от Националната екологична мрежа.

Характерно за водосбора е, че в голяма част от него се намират места, включени в Националната екологична мрежа, включително и тези по НАТУРА 2000 (отразени в раздел 3)

В поречието на река Доспат няма обявени резервати.

Със заповед NoРД-406 от 07.07.2008 г. на Министъра на околната среда и водите е обявена защитена местност „Караджа дере”. Защитената територия е с площ 10093,2 декара и включва имоти в землищата на град Доспат и село Касък. Целта е да се опазят защитени растителни и животински видове, както и природни местообитания и растителни съобщества по поречието на река Сърнена и прилежащите ѝ територии.

1.3.5.4. Изградени язовири за различни цели

В басейна на река Доспат са изградени 3 броя язовири с основно предназначение за енергетиката – яз. „Доспат” (1967 г.), яз. „Широка поляна” (1963 г) и яз. „Караджа дере”. Пълнят се както от собствения водосбор на реките Доспат и Сърнена, така и чрез събирателни деривации от водосборите на реките Вищерица, Канина, Сатовчанска Бистрица, Осинска и Сърнена.

Яз. „Доспат” е с каменнонасипна стена и е третият по големина язовир в България. Изграден е при гр.Доспат с воден обем 450 млн.м³, дълбочина до 60 м, площ на водното огледало 22 км² и дължина на язовирното езеро 18 км. В язовира се ретензират водите от собствения водосбор на едноименната река и от 3 събирателни деривации. Площта на собствения водосбор на река Доспат до мястото на някогашната ХМС № 260 при гр.Доспат е около 236 кв.км. Събирателните деривации са СД „Вищерица – Канина”, СД „Сатовчанска Бистрица” и СД „Осина”. Те са изградени на едноименните реки - притоци на реките Места и Доспат и улавят повърхностните и дренираните подземни води във водосборите си. Изтичалото на СД “Вищерица-Канина” зауства в реката на около 12,0 км преди гр.Сърница, изтичалото на СД “Сатовчанска Бистрица” в близост до гр.Сърница (опашката на язовира), а изтичалото на СД “Осина” на около 2,0 км преди стената на яз. “Доспат”.

На Керелова река (ляв приток на река Сърнена) е изграден яз. „Караджа дере” с обем 0,121 млн.м³. Чрез него, по помпен начин, част от водният отток на река Сърнена се прехвърля в яз. „Блатото” и яз. „Широка поляна”. От тях водата се насочва по гравитачен път към яз. „Голям Беглик” (яз.”Васил Коларов”) от Баташкия водносилков път.

В **Таблица I.5** са показани основни данни на двата по-големи язовири на река Доспат.

Таблица I.5 Характеристики на по-големите язовири в басейна на река Доспат.

№	Име на язовира	Река	Година на влизане в експлоатация	Цел на ползване	Височина на стената (м)	Дължина на короната (м)	Общ обем (м ³ х10 ⁶)	Полезен обем (м ³ х10 ⁶)	Мъртъв обем (м ³ х10 ⁶)	Площ на водното огледало (км ²)
1.	„Доспат”	Доспат, Вищерица, Канина, Сатовчанска Бистрица, Осинска и шахта „Змеица”	1967	Е	65,50	270,00	446,400	431,400	15,000	22,0
2.		Соствен	1963	Е	21,20	80,00	24,000	20,700	3,300	4,300

“Широка поляна”	водосбор, Сърнена и Черни дол от ИБР								
-----------------	--------------------------------------	--	--	--	--	--	--	--	--

Легенда: ПБВ – питейно-битово водоснабдяване
 ПВ – промишлено водоснабдяване
 Н – напояване ;
 Р – риборазвъждане
 Е – енергетика

1.3.5.5. Наличие на минерални находища

В басейна на река Доспат няма установени находища и проявления на минерална вода публична общинска собственост. Такива не фигурират и в Закона за водите - Приложение № 2 „Списък на находищата на минералните води изключителна държавна собственост”.

2. Характеристика на повърхностните води

2.1. Идентифициране на “категиите” повърхностни води.

Във водосбора на река Доспат като част от Западнобеломорски район са определени две категории повърхностни води:

- категория “река”;
- категория “езеро”.

2.2. Типология на повърхностните води.

При определяне на типологията на повърхностните води, категория “река” в поречие Доспат е използвана „Система Б” от приложение II на Рамковата директива за водите 2000/60/ЕС.

Използвани са два вида показатели – задължителни и избираеми.

Задължителните показатели за категорията “река” са:

1. Екорегиян (7 - Източни балкани),
2. Надморска височина,
3. Доминиращ субстрат,
4. Характер на водното течение,
5. Геология,
6. Размер (големина на водосборната площ).

Тези показатели са показани в Таблица I.19: (в общата част на ПУРБ)

Съответните типове категория “река” за ЗБР, които са 12 на брой са показани на Карта I.21 , а кодирането им е представено в таблица I.20 (в общата част на ПУРБ).

За басейна на река Доспат са определени 1 тип категория “река” и 5 водни тела

представени в **Карта I.6** и **Таблица I.7**.

Таблица I.7 Типове водни тела категория “река” в басейна на река Доспат.

Тип водно тяло	Описание на типа	Поречие Доспат бр. ВТ
TR33	021111	5
	Общ брой за поречието	5

При определяне на типологията на повърхностните води, категория “езеро” в Западнобеломорския район е използвана „Система Б” от Приложение II на Рамковата директива за водите 2000/60/ЕС.

Използвани са два вида критерии – задължителни и избираеми.

Задължителните критерии за категорията “езеро” са:

1. екорегия (7- Източни балкани),
2. надморска височина,
3. максимална дълбочина,
4. геология ,
5. размер (площ),
6. соленост

Тези показатели са показани в Таблица I.22 (в общата част на ПУРБ).

В Западнобеломорски район са определени с 4 типа категория “езеро” и 5 типа приравнени към „река” (представляващи язовири на реки). Кодирването им е представено в Таблица I.23 и Таблица I.23.1 (в общата част на ПУРБ).

За басейна на река Доспат няма определени типове в категория „езеро”.

Определени са 2 типа в категория “река” (приравнени към „река”). Това са 2 водни тела, представляващи язовири на реки. Представени са на Карта I.8 и Таблица I.9.

Таблица I.9 Типове водни тела категория “река”(приравнени към „река”) в поречие Доспат.

Тип водно тяло	Описание на типа	Поречие Доспат бр. ВТ
ТЕ33	031010	1
ТЕ29	021000	1
	Общ брой за поречието	2

2.3. Избор на референтни условия и/или места и максимален екологичен потенциал на водните тела.

Определянето на референтите условия за басейна на река Доспат като част от Западнобеломорски район е представено в т.2.3 от Общата част на ПУРБ.

2.4. Определяне на водните тела за всяка категория повърхностни води.

Начинът за определяне на водните тела е описан в т.2.4 от Раздел 1 в Общата част на ПУРБ.

В Западнобеломорски район в категорията “река” са определени общо 122 броя водни тела и 17 типа, определени както следва:

- водни тела категория „река” – 116 бр. в 12 типа;
- водни тела приравнени към „река” – 6 бр в 5 типа (язовири на реки).

За категорията “езеро” са определени 10 броя водни тела в 4 типа.

Определените повърхностни водни тела категория “река” общо за Западнобеломорски район са представени в Таблица I.28.1 и Карта I.29 (в общата част на ПУРБ), а разпределението на типовете по поречия в Таблица I.30 (в общата част на ПУРБ).

Определените повърхностни водни тела категория “езеро” общо за Западнобеломорски район са представени в Таблица I.31 и на Карта 1.32(обща част на ПУРБ)..

2.4.1 Определяне на водните тела за всяка категория повърхностни води в басейна на река Доспат.

В басейна на река Доспат в категория „река” са определени общо 7 броя водни тела в 3 типа, както следва:

- водни тела категорията “река” - 5 броя водни тела в 1 тип.
- водни тела приравнени към „река” - 2 броя водни тела в 2 типа(язовири на реки).

Определените повърхностни водни тела категория “река” и приравнени към „река” в басейна на река Доспат са показани в **Таблица 1.9.** и на **Карта I.10.**, а разпределението по типовете в **Таблица I.11.**

Таблица I.9 Водни тела категория “река” и приравнени към „река” в басейна на река Доспат.

№ по ред	Тип водно тяло	Описание на типа	Код EU_CD	Описание на водното тяло
112	TR33	021111	BG4DO900R116	Река Доспат от изворите до язовир Доспат.
113	TR33	021111	BG4DO135R118	Река Доспат от язовир Доспат до българо-гръцката граница.
114	TR33	021111	BG4DO600R120	Река Сърнена река с левия си приток Керелова река от изворите до вливането ѝ в река Доспат.
115	TR33	021111	BG4DO135R121	Река Осинска от изворите до вливането ѝ в река Доспат.
116	TR33	021111	BG4DO600R122	Река Жижовска от изворите до вливането ѝ в река Доспат.
121	TE29	021000	BG4DO900R117	ЯЗОВИР ДОСПАТ
122	TE33	031010	BG4DO600R119	Група - ЯЗОВИР ШИРОКА ПОЛЯНА, ЯЗОВИР БЛАТОТО

Таблица I.11. Разпределение на типовете водни тела категория “река” и приравнени към „река” в басейна на река Доспат.

Тип водно тяло	Описание на типа	Поречие Доспат бр. ВТ
TR33	021111	5
TE29	021000	1
TE33	031010	1
	Общ брой за поречието	7

В басейна на река Доспат няма определени водни тела категория „езеро”.

2.5. Силно- модифицирани и изкуствени водни тела.

На територията на ЗБР са определени са 24 броя силномодифицирани водни тела, от които 12 бр. категория “река “, 6 бр. приравнени към „река“ (язовири на реки) и 6 бр. категория “езеро” на базата на критериите, посочени в раздел I от общата част на ПУРБ – Таблица I.34.

Общо за Западнобеломорски район са определени са 18 броя СМВТ категория “река” и приравнени към „река“ , които са представени в **Таблица I.35** и на **Карта I.36**. (раздел I от общата част на ПУРБ). Определените СМВТ категория “езеро” в ЗБР- 6 бр. язовири с площ над 0,5 кв.км, посочени в **Таблица 1.37** и на **Карта 1.38** (раздел I от общата част на ПУРБ).

В басейна на река Доспат са определени 2 броя силномодифицирани водни тела категория “река “ (приравнени към „река”). Няма определени силномодифицирани водни тела категория “езеро” .

Определените СМВТ приравнени към „река” са посочени в **Таблица I.12** и на **Карта I.13**.

Таблица I.12 Силномодифицирани водни тела, приравнени към “река” в басейна на река Доспат

№ по ред	Тип водно тяло	Описание на типа	Код EU_CD	Описание на водното тяло
121	TE29	021000	BG4DO900R117	ЯЗОВИР ДОСПАТ
122	TE33	031010	BG4DO600R119	Група - ЯЗОВИР ШИРОКА ПОЛЯНА, ЯЗОВИР БЛАТОТО

3. Характеристика на подземните водни тела в басейна на река Доспат

3.1. Определяне на подземните водни тела.

Начинът на определянето на подземните водни тела във водосбора на река Доспат като част от ЗБР е описан в общата част на ПУРБ, т. 3.

3.2. Първоначална характеристика на подземните водни тела.

Подземните водни тела по поречието на река Доспат са определени в 4 слоя и са 6 на брой. Представени са в **Таблица I.14** и **Карта I.15**, както следва:

Таблица I.14 Подземни водни тела в басейна на река Доспат

Номер	Слой	Стар код	Нов код	Име
1	квaternер	BG146	BG4G000QNPg010	Порови води в kvaternер-Неоген-Палеоген - Доспат
2	палеоген	няма	BG4G00000Pg038	Порови води в палеогенски седиментен комплекс
3	пукнатинни	няма	BG4G00000C2020	Пукнатинни води в Барутин-буйновски интрузив, Долнодряновски плутон
4		BG160	BG4G000PzC2021	Пукнатинни води в Южнобългарски гранити, Калински плутон
5		няма	BG4G000PtPz026	Пукнатинни води в Западно-родопски метаморфити - гнайси, шисти, мрамори, амфиболити
6	карст	няма	BG4G0000Pt1030	Карстови води в Сатовчански карстов басейн

Определените подземни водни тела по поречието на река Доспат са:

- I слой – “Квaternер” – 1 водно тяло;
- III слой – “Палеоген” - 1 водно тяло ;
- V слой – “Пукнатинни” - 3 водни тела;
- V слой – “Карст” - 1 водно тяло.

3.3 Допълнителна характеристика на подземните водни тела

За всички водни тела определени в басейна на р. Доспат като част от Западнобеломорски район е направена и допълнителна характеристика която включва:

площ на водните тела;

дълбочина на водоносния хоризонт;

хидравличен тип и структура на водоносния хоризонт: безнапорен, полунапорен, полунапорен и напорен тип.

характеристики на покриващите водното тяло пластове в зоната на подхранване;

литоложки строеж на водното тяло;

средна дълбочина на водоносния хоризонт в м.

За всяко подземно водно тяло е представена характеристика, както следва:

Порови води в кватернер – неоген – палеоген – Доспат.

Код: BG4G00QNP010

Това тяло представлява сложен грабен и е с площ 64 км².

99,6 % от територията на тялото или 63,54491562 км² попада в поречието на река Доспат, а останалата част – 0,4 % или 0,25393389 км² в поречието на река Места

Грабенът е запълнен с кватернерни, неогенски (плиоценски) и палеогенски отложения. С най-поляма водообилност се явяват кватернерните алувиални и пролувиални отложения.

Алувият е образуван от река. Доспат. В алувиалните отложения се е формирал общ слабо напорен и безнапорен подземен поток, дрениращ се от Река Доспат.

Плиоценът е разпространен в северната част на грабена и е представен от слабоспоени конгломерати в основата и над тях в алтернация глинести пясъчници, пясъци и пясъчливи глини.

Палеогенът е представен от дебелослойни пясъчници, които в долната част на разреза алтернират с конгломерати, а нагоре с глинести и мергелни шисти. Горната част е практически неводоносна.

Средната водопроводимост за тялото е под 50 м²/дн, коефициентът на филтрация е под 50 м/дн. Средния модул на подземния отток е около 3,0 л/сек/км²

Подхранването на подземния поток става главно от реките, притоци на река Доспат и от инфилтриралите се валежни води. Типа на водоносния хоризонт е безнапорен.

Не са идентифицирани водни или сухоземни екосистеми, или повърхностни водни тела, с които подземното водно тяло е свързано.

Порови води в Палеогенски седиментен комплекс. Код : BG4G0000Pg038

Площта на подземното водно тяло е 1147 км².

1015,474804 км² от неговата площ попада в поречието на река Струма, което представлява 88,52 % от площта. Сравнително малка част от площта на водното тяло попада в поречието на река Места - 89,12227231 км² (7,77 %) и в поречието на река Доспат – 32,71628524 км² (2,85 %).

Дълбочината на залягане на водовместващите скали и в трите поречия е около 150 м и са представени от туфи, туфопясъчници, пясъчиво - глинести прослойки. Те са слабо водоносни и имат ниски филтрационни свойства.

Средната водопроводимост е под 50 м²/дн. Коефициентът на филтрация е под 3 м/дн. Площта на зоната на подхранване общо за трите поречия е 1147 км². Средния модул на подземния отток е около 0,5 л/сек/км². Основното подхранване е от инфилтрация на валежите. Типа на водоносния хоризонт е безнапорен. Връзката между повърхностни и подземни води е затруднена.

Не са идентифицирани водни или сухоземни екосистеми, или повърхностни водни тела, с които подземното водно тяло е свързано.

Пукнатинни води в Барутин – Буйновски интрузив, Долнодряновски плутон.

Код: BG4G0000C2020

Площта на водното тяло е 178 км².

76,67 % от територията на тялото или 136,5571684 км² попада в поречието на река Доспат, а останалата част – 23,33 % или 41,55311536 км² в поречието на река Места

Мощността на водовместващите слоеве варира от 50 - 250 м. Преобладават среднозърнестите биотитови гранити. Гранитите са слабо водоносни и имат ниски филтрационни свойства.

Средната водопроводимост е 100 - 200 м²/дн. Коефициентът на филтрация е под 2 м/дн. Площта на зоната на подхранване е 178 км². Средния модул на подземния отток е 2,0 л/сек/км². Подхранването на тялото е предимно от валежите и топенето на снеговете.

Типа на водоносния хоризонт е безнапорен. Връзката между повърхностни и подземни води е затруднена.

Не са идентифицирани водни или сухоземни екосистеми, или повърхностни водни тела, с които подземното водно тяло е свързано.

Пукнатинни води в Южнобългарски гранити, Калински плутон.

Код: BG4G00PzC2021

Площта на водното тяло е 2409 км².

Площа на водното тяло е доста голямо и поради тази причина попада в поречието на реките Струма, Места, Доспат, Искър и Марица. Разпределението на площите по горе изброените поречие е следното:

- 11,58 % - в поречието на река Струма или 279,0954819 км²;
- 34,51 % - в поречието на река Места или 831,3247464 км²;
- 4,83 % - в поречието на река Доспат или 116,4716668 км²
- 11,50 % - в поречието на река Искър или 277,116769 км² (БДДР - Плевен)
- 37,57 % - в поречието на река Марица или 905,105268 км² (БДИБР - Пловдив)

Мощността на водовместващите слоеве варира от 50 - 250 м. Преобладават средно до дребнозърнестите биотитови гранити. Гранитите са слабо водоносни и имат ниски филтрационни свойства.

Средната водопроницаемост е 100 - 200 м²/дн. Коефициентът на филтрация е под 2 м/дн. Средния модул на подземния отток е 2,0 л/сек/км². Подхранването на тялото е предимно от инфилтрация валежите и топенето на снеговете.

Типа на водоносния хоризонт е безнапорен. Връзката между повърхностни и подземни води е затруднена.

Не са идентифицирани водни или сухоземни екосистеми, или повърхностни водни тела, с които подземното водно тяло е свързано.

Пукнатинни води в Западнородопски метаморфити.

Код: BG4G00PtPz026

Площта на водното тяло е 581 км².

20,66 % от територията на тялото или 118,7434963 км² попада в поречието на река Доспат, а останалата част – 79,34 % или 456,0573562 км² в поречието на река Места

Дебелината на слоевете достига 1000 - 1200 м. Представени са от гнайси, шисти, мрамори, амфиболити. Те са слабо водоносни и имат ниски филтрационни свойства.

Средната водопроницаемост е под 50 м²/д. Коефициентът на филтрация е 2 м/дн. Площта на зоната на подхранване е 581 км². Средния модул на подземния отток е 3,0 л/сек/км². Подхранването на тялото е предимно от валежите и топящите се снегове. Типа на водоносния хоризонт е безнапорен. Връзката между повърхностни и подземни води е затруднена.

Не са идентифицирани водни или сухоземни екосистеми, или повърхностни водни тела, с които подземното водно тяло е свързано.

Карстови води и Сатовчански карстов басейн.

Код: BG4G000Pt1030

Площта на водното тяло е 55 км².

Само 17,34 % от територията на тялото или 9,538813692 км² попада в поречието на река Доспат, а останалата част – 82,66 % или 45,48108772 км² в поречието на река Места

Мощността на слоевете достига 100 - 200 м. Сатовчански карстов басейн е изграден от триаски варовици, мергели и доломити. Налице е една антиклинала, силно усложнена

от разломната тектоника.

Окарстените среднетриаски варовици, мергели и доломити изграждат бедрата на антиклиналата. Подхранването на карстовия поток става от инфилтриралите се валежни и овражни води.

Средната водопроводимост е под $50 \text{ м}^2/\text{дн}$. Коефициентът на филтрация е под $5 \text{ м}/\text{дн}$. Площта на зоната на подхранване е 16 км^2 . Средния модул на подземния отток е $3,0 \text{ л}/\text{сек}/\text{км}^2$. Подхранването е от валежите и речно. Връзката между повърхностни и подземни води е пряка.

Не са идентифицирани водни или сухоземни екосистеми, или повърхностни водни тела, с които подземното водно тяло е свързано.